

Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2021 (Ν. 130(I)/2021)

Κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε σχέση με τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού

Οι κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής σε σχέση με τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρισμού εκδίδονται με στόχο να ληφθούν υπόψη από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) κατά την επανεξέταση και τροποποίηση και από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου κατά την έγκριση των προτεινόμενων τροποποιήσεων στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΚΑΗ), δυνάμει του εδαφίου (6) του άρθρου 94 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021(Ν. 130(I)/2021).

Οι κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής χωρίζονται σε επτά (7) ενότητες ως ακολούθως:

- ΕΝΟΤΗΤΑ Α: «Αυτοκατανάλωση» και «Ενεργοί Πελάτες», Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής 1 έως 5
- ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Ενεργειακές Κοινότητες (Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών «ΕΚΠ» και Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας «ΚΑΕ»), Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής 6 έως 12
- ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Ευελιξία στο Δίκτυο Διανομής και προμήθεια Επικουρικών Υπηρεσιών μη σχετικών με τη συχνότητα, Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής 13 έως 16
- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Συμβάσεις Δυναμικής Τιμολόγησης Ηλεκτρικής Ενέργειας, Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής 17 έως 20
- ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: Συγκέντρωση των Κατανεμημένων Πόρων, Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής 21 έως 28
- ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: Μείωση της τιμής του ηλεκτρισμού στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού με στόχο την μείωση της τιμής του ηλεκτρισμού στη λιανική αγορά, Κατευθυντήριες Γραμμές Πολιτικής 29 έως 31
- ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ: Τροποποίηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού για διασύνδεση της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου με την υπόλοιπη Ε.Ε., Κατευθυντήρια Γραμμή Πολιτικής 32

Αναλυτικά:

	ΕΝΟΤΗΤΑ Α: «Αυτοκατανάλωση» και «Ενεργοί Πελάτες»
1	Επιτρέπεται η ιδιοκτησία και η διαχείριση μονάδων παραγωγής ή/και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας για σκοπούς αυτοκατανάλωσης, από τρίτους. Νοείται ότι η διαχείριση των μονάδων παραγωγής και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας γίνεται κατόπιν εξουσιοδότησης από τον αυτοκαταναλωτή ή/και τον ενεργό πελάτη.
2	Το ποσοστό της αυτοκατανάλωσης ενέργειας αυξάνεται, μεταξύ άλλων, μέσω: <ul style="list-style-type: none">i. της χρήσης εγκαταστάσεων αποθήκευσης κατόπιν του μετρητή,ii. της δημιουργίας ρυθμιστικών κινήτρων, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής των εδαφίων (9) και (12) του άρθρου 22 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου («ο Νόμος»),iii. της προμήθειας συστημάτων αυτοματισμού και ελέγχου στους ενεργούς πελάτες. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διασφαλίζει ότι παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση προς τους καταναλωτές αναφορικά με τα συστήματα αυτοματισμών και ελέγχου.
3	Η ενέργεια που αυτοπαράγεται και εγχύεται στο δίκτυο, σε περίπτωση που η τιμή πώλησης της δεν καθορίζεται στη βάση διμερούς συμβολαίου μεταξύ του Αυτοκαταναλωτή/ Ενεργού Πελάτη και Προμηθευτή-Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης, αποζημιώνεται με την τιμή της αγοράς της επόμενης ημέρας.
4	Επιλέγεται το «εικονικό» μοντέλο αντί το «φυσικό» μοντέλο αυτοκατανάλωσης, δηλαδή κάθε σημείο που ενώνεται με το σύστημα διανομής θεωρείται ως ξεχωριστό σημείο μέτρησης.
5	Τα κριτήρια επιμερισμού της ενέργειας που αυτοπαράγεται και αυτοκαταναλώνεται από κοινού καθορίζονται ελεύθερα, από τους ίδιους τους συμμετέχοντες, στο σύστημα αυτοκατανάλωσης.

	ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Ενεργειακές Κοινότητες (Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών «ΕΚΠ» και Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας «ΚΑΕ»)
6	Η λειτουργία, η λήψη αποφάσεων και ο έλεγχος μιας Ενεργειακής Κοινότητας (ΕΚ) απαιτεί την πλειοψηφία των μελών της.
7	Επιτρέπεται η ιδιοκτησία και η διαχείριση των μονάδων παραγωγής ή/και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας από τρίτους. Νοείται ότι η διαχείριση των μονάδων παραγωγής ή/και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας γίνεται κατόπιν εξουσιοδότησης από την Ενεργειακή Κοινότητα.
8	Η κυριότητα και η διαχείριση του δικτύου διανομής επιτρέπεται να ασκείται από τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών όταν αυτό είναι απολύτως αναγκαίο και μετά από διενέργεια ανάλυσης κόστους-οφέλους με αποτέλεσμα θετικό ως προς την άσκηση του δικαιώματος αυτού. Τα κριτήρια της διενέργειας της ανάλυσης κόστους-οφέλους καθορίζονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.
9	Ο επιμερισμός της αυτοπαραγόμενης ενέργειας που καταναλώνεται μεταξύ των μελών της κοινότητας δεν σημαίνει «προμήθεια» ενέργειας και, ως εκ τούτου, δεν καταβάλλονται τα σχετικά με την προμήθεια ηλεκτρισμού τέλη και χρεώσεις.
10	Όλες οι Ενεργειακές Κοινότητες είναι είτε υπεύθυνα για την ισορροπία μέρη είτε μεταβιβάζουν συμβατικά την ευθύνη τους σε υπεύθυνο για την ισορροπία μέρος της επιλογής τους.
11	Η καταβολή εγγυήσεων ή και άλλες απαιτήσεις που απαιτούνται για τις Ενεργειακές Κοινότητες στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στην αγορά ηλεκτρισμού δεν είναι αποτρεπτικές.
12	Παρέχονται άμεσα κίνητρα για την αύξηση της αυτοπαραγόμενης ενέργειας που επιμερίζεται εντός της ΕΚ μέσω: <ul style="list-style-type: none"> i. της διευκόλυνσης της χρήσης εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας, ii. της δημιουργίας ρυθμιστικών κινήτρων, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής των εδαφίων (10) και (13) του άρθρου 22 του Νόμου, iii. της δημιουργίας κινήτρων για την προμήθεια συστημάτων αυτοματισμού και ελέγχου. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διασφαλίζει ότι παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση προς τις ενεργειακές κοινότητες αναφορικά με τα συστήματα αυτοματισμών και ελέγχου.
	ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Ευελιξία στο Δίκτυο Διανομής και προμήθεια Επικουρικών Υπηρεσιών μη σχετικών με τη συχνότητα
13	Οι διαδικασίες που διέπουν την προμήθεια υπηρεσιών ευελιξίας και επικουρικών υπηρεσιών μη σχετικών με τη συχνότητα θα πρέπει να βασίζονται στην αγορά, εκτός και αν η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διαπιστώσει ότι η προμήθεια των εν λόγω υπηρεσιών δεν είναι οικονομικά αποδοτική ή οδηγεί σε σοβαρές στρεβλώσεις της αγοράς ή σε μεγαλύτερες συμφορήσεις.
14	Δίδονται τα απαραίτητα κίνητρα στον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής ώστε να προμηθεύεται υπηρεσίες ευελιξίας στη βάση των προνοιών της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 50.
15	Ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής στο πλαίσιο της ετοιμασίας των προδιαγραφών των παρεχόμενων υπηρεσιών ευελιξίας και τυποποιημένων προϊόντων αγοράς για τις εν λόγω υπηρεσίες, λαμβάνει υπόψη το αποφευχθέν κόστος της επέκτασης του δικτύου, υπηρεσίες σχετικές και μη σχετικές με τη συχνότητα, την αύξηση του περιθωρίου επάρκειας κ.α.
16	Αναπτύσσεται μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής και του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων, η ασφαλής και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ηλεκτρισμού, σύμφωνα με τα εδάφια (6), (9) και (10) του άρθρου 48 και την παράγραφο (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 50 του Νόμου.
	ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Συμβάσεις Δυναμικής Τιμολόγησης Ηλεκτρικής Ενέργειας
17	Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ως ο μόνος προμηθευτής με περισσότερους από 200 000 πελάτες, παρέχει τη δυνατότητα για σύναψη σύμβασης δυναμικής τιμολόγησης σε όλους τους τελικούς της πελάτες που διαθέτουν έξυπνο μετρητή με τιμές που μεταβάλλονται σε συγχρονισμό με τις τιμές χονδρικής που διαμορφώνονται στην αγορά άμεσης παράδοσης (30 λεπτά και αργότερα 15 λεπτά).

18	Οι πελάτες ενημερώνονται πλήρως σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος των εν λόγω συμβάσεων, καθώς και ότι η τιμή χονδρικής που διαμορφώνεται στην αγορά άμεσης παράδοσης (τιμή αναφοράς) υπόκειται σε ένα ευρύ φάσμα διακυμάνσεων με αποτέλεσμα την αύξηση του κινδύνου σε σχέση με την προβλεψιμότητα του κόστους.
19	Οι ενδιαφερόμενοι πελάτες πληροφορούνται για τα μέτρα που μπορούν να λάβουν για να περιορίσουν τον πιθανό αντίκτυπο από την απότομη διακύμανση των τιμών. Η ενημέρωση αυτή μπορεί να σχετίζεται με μέτρα ενεργειακής απόδοσης και διαχείρισης και ελέγχου της κατανάλωσης, όπως λ.χ. μέσω της χρήσης συστημάτων αυτοματισμού. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διασφαλίζει ότι παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση προς τους καταναλωτές.
20	Παρέχεται στους ενδιαφερόμενους πελάτες εκτίμηση του μεγέθους (μέγιστο/ελάχιστο) των ιστορικών δυναμικών τιμών ανά μήνα/έτος, χρησιμοποιώντας ημερήσιους ή εβδομαδιαίους μέσους όρους. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, τότε η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου παρέχει δωρεάν πρόσβαση σε εργαλείο που επιτρέπει στους καταναλωτές να εκτιμούν το συνολικό κόστος του τιμολογίου, χρησιμοποιώντας κατά προσέγγιση προφίλ κατανάλωσης που προσεγγίζει το πραγματικό προφίλ κατανάλωσης.
ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: Συγκέντρωση των Κατανεμημένων Πόρων	
21	Το μοντέλο σωρευτικής εκπροσώπησης επεκτείνεται ώστε να περιλαμβάνει συνδυασμό από ελεγχόμενα φορτία, παραγωγή (ανανεώσιμες πηγές, συμβατικά καύσιμα) και εγκαταστάσεις αποθήκευσης, σύμφωνα με τον ορισμό που δίδεται στο άρθρο 2 του Νόμου, και για την εφαρμογή των άρθρων 120 και 124 του Νόμου.
22	Καθορίζονται με σαφήνεια και απλότητα οι ρόλοι των: <ul style="list-style-type: none"> • των παραγωγών-καταναλωτών, • των αυτοκαταναλωτών, • των ενεργών πελατών, • των προμηθευτών, • των προμηθευτών που ενεργούν και ως φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης, • των ανεξάρτητων φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, • των υπεύθυνων για την εξισορρόπηση μερών, • του υπόχρεου για τη μέτρηση των δεδομένων μέρους (εκκαθάριση χονδρικής αγοράς, εκκαθάριση ευελιξίας), • των υπεύθυνων για την εκκαθάριση ανισοροπιών μερών, καθώς και οι μεταξύ τους σχέσεις. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διασφαλίζει ότι παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση προς τους καταναλωτές και τους συμμετέχοντες στην αγορά.
23	Καθορίζονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των συστημάτων που απαιτούνται ώστε να λαμβάνουν χώρα οι αναγκαίες ροές δεδομένων στον σωστό χρόνο μεταξύ των συμμετεχόντων στην σωρευτική εκπροσώπηση και μεταξύ των φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης με τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου/Λειτουργό της Αγοράς Ηλεκτρισμού. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διασφαλίζει ότι παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση προς τους καταναλωτές και τους συμμετέχοντες στην αγορά.
24	Καθορίζονται οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά, του τρόπου με τον οποίο μεταβιβάζεται η ευθύνη από το ένα μέρος στο άλλο και της συμβατικής σχέσης μεταξύ του προμηθευτή-φορέα σωρευτικής εκπροσώπησης και/ή του ανεξάρτητου φορέα σωρευτικής εκπροσώπησης με τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής ή/και τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (αγορά ευελιξίας, αγορά βοηθητικών υπηρεσιών) ή/και τον Λειτουργό της Αγοράς Ηλεκτρισμού (χονδρική αγορά). Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου διασφαλίζει ότι παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση προς τους συμμετέχοντες στην αγορά.
25	Καθορίζονται νέες βοηθητικές/ επικουρικές υπηρεσίες και τυποποιημένα προϊόντα ενόψει των εξελισσόμενων αναγκών του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και λόγω της αυξανόμενης διεύθυνσης των μη κατανεμημένων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αξιοποιώντας τα κύρια χαρακτηριστικά συγκεκριμένων τεχνολογιών, λ.χ. της αποθήκευσης ενέργειας μέσω μπαταριών (BESS), και μελλοντικά κάνοντας χρήση των ηλεκτρονικών διατάξεων ισχύος νέας

	γενιάς που θα φέρουν οι μονάδες παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, για καλύτερο έλεγχο της συχνότητας και της τάσης στο δίκτυο.
26	Καθορίζονται βοηθητικές υπηρεσίες και προϊόντα που μπορούν να παρέχονται από την ηλεκτρική διασύνδεση (π.χ. για ρύθμιση της συχνότητας ή/και της τάσης, στήριξη για την επανεκκίνηση ή/και την αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού) και τους καταναλωμένους πόρους σε επίπεδο διανομής (λ.χ. μέσω εικονικών μονάδων ταχείας εφεδρείας σύμφωνα με μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ αλλά και εκτός της ΕΕ).
27	Γίνεται χρήση της απόκρισης στη ζήτηση για την αντιστάθμιση της έλλειψης ανοδικών εφεδρικών αποθεμάτων (προγραμματισμένη απόρριψη μονάδων κατανάλωσης) με την παροχή κινήτρων σε μεγάλες μονάδες κατανάλωσης και με τη διαφοροποίηση της ζήτησης μικρότερων μονάδων κατανάλωσης.
28	Διευκολύνεται η χρήση των υπηρεσιών έγχυσης αέργου ισχύος και ταχείας επανεκκίνησης ισχύος για την αντιστάθμιση της μείωσης του περιθωρίου αέργου ισχύος που παρέχεται από συμβατική ηλεκτροπαραγωγή.
	ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: Μείωση της τιμής του ηλεκτρισμού στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού με στόχο την μείωση της τιμής του ηλεκτρισμού στη λιανική αγορά
29	Τη διεύρυνση της προθεσμιακής αγοράς με συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμου του 2022.
30	Την εισαγωγή ρυθμίσεων με στόχο τη μείωση του συνολικού κόστους αποζημίωσης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. (Βλέπε επιστολή Υπουργού ημερομηνίας 24.10.2022)
31	Την εισαγωγή εργαλείων διαχείρισης και αντιστάθμισης του κινδύνου τόσο σε επίπεδο αγορών που λειτουργούν κεντρικά από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου αλλά και μεταξύ τρίτων μερών (λ.χ. με την εισαγωγή συμβάσεων επί διαφοράς -Contracts for Difference).
	ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ: Τροποποίηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού για διασύνδεση της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου με την υπόλοιπη Ε.Ε.
32	Έγκαιρη προετοιμασία για την τροποποίηση των Κανόνων Αγοράς Ηλεκτρισμού και συναφών συστημάτων της αγοράς έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η διασύνδεση της αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου με την αγορά ηλεκτρισμού της Ε.Ε. Η προετοιμασία αυτή περιλαμβάνει οποιαδήποτε προπαρασκευαστική εργασία για την εφαρμογή Κωδικών Δικτύου και γενικά των προνοιών της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που οφείλει να εφαρμόσει η Κυπριακή Δημοκρατία με την λήξη των ονομαστικών παρεκκλίσεων που δόθηκαν στην Κυπριακή Δημοκρατία λόγω της απουσίας διασύνδεσης με άλλα δίκτυα μεταφοράς κρατών μελών.